

SÖKANDE

Helsingborgs Fasad & Kakel AB, 556781-4248
Hortensiangatan 3
256 68 Helsingborg

Ombud: advokaten Nicklas Hansson och jur.kand. Elisabeth Hallström
MAQS Advokatbyrå Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

AB Höganäshem, 556104-9551
Box 96
263 21 Höganäs

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (2016:1145), LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Helsingborgs Fasad & Kakel AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

BAKGRUND

AB Höganäshem (Höganäshem) genomför en upphandling avseende renovering utvändigt av Kv Olympen 14-15. Upphandlingen genomförs enligt reglerna om öppet förfarande i LOU. Enligt tilldelningsbeslutet har Henrik Anderssons Byggnads AB tilldelats kontrakt. Helsingborgs Fasad & Kakel AB (Helsingborgs Fasad & Kakel) har placerats på andra plats.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Helsingborgs Fasad & Kakel ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs utan beaktande av anbudet från Henrik Anderssons Byggnads AB. Som grund för talan anförs i huvudsak följande.

Henrik Anderssons Byggnads AB har lämnat ett onormalt lågt anbud och har inte förklarat det låga priset på ett tillfredsställande sätt. Om kommunen inte handlat i strid med LOU skulle Helsingborgs Fasad & Kakel ha tilldelats kontrakt.

Av punkten AFB 53 i de administrativa föreskrifterna framgår att kriteriet fast entreprenadpris utvärderas med 80 %. Anbudet med lägsta fasta entreprenadpris enligt Prisbilaga till Anbudsformuläret erhåller 80 poäng. Övriga anbud får en lägre poäng i relation till lägsta pris. Tre anbudsgivare har gått vidare till utvärdering och efter utvärdering har Höganäshem beslutat att tilldela Henrik Anderssons Byggnads AB kontraktet.

Vid en granskning av utvärderingen framgår att den största skillnaden mellan anbuderna ligger i prissättning av fast entreprenadpris. Det pris som Henrik Anderssons Byggnads AB har angett är 2 336 750 kr lägre än Helsingborgs Fasad & Kakel dvs. nära 30 procent lägre och 3 406 750 kr

lägre än NCC Sverige AB:s anbud. Av praxis följer att en upphandlande myndighet har en relativt stor frihet att avgöra vad som ska anses vara ett onormalt lågt anbud. Denna fråga hanteras och avgörs innan tilldelningsbeslutet. Att ett anbud ligger väsentligt under övriga anbud är en omständighet som gör ett anbudspris onormalt lågt. Anbudet från Henrik Anderssons Byggnads AB avviker väsentligt från övriga anbud. Höganäshem har därför begärt en förklaring enligt 16 kap. 7 § LOU. Således anser även Höganäshem att priset är onormalt lågt. Enligt Höganäshem har Henrik Anderssons Byggnads AB förklarat det låga priset enligt följande.

1. Noggrann genomgång av fastigheterna och förfrågningsunderlaget och i kombination med effektiva val och arbetsmetoder exempelvis vad gäller fönsterbyte och målningsarbete.
2. Kostnaderna för etablering av arbetsplatsen är minimala då Henrik Anderssons Byggnads AB har kontor/personallokaler och förrådutrymmen i omedelbar närhet av arbetsplatsen.
3. Upplägg av tidsplan för optimalt arbetsflöde baserat på grundutförande och eventuella optioner.
4. Prisskillnaden mellan föreskrivna säkerhetsdörrar enligt option 3 och grundutförande är inte så stor då grundutförande utgår vid val av option.

Förklaringen är mestadels svepande och kan på intet sätt förklara en prisskillnad på nästan 30 procent jämfört med det näst lägsta anbudet.

Vad gäller punkten 1 har även Helsingborgs Fasad & Kakel gjort en

noggrann genomgång av fastigheterna och förfrågningsunderlaget vilket får förutsättas att även NCC gjort. Vad gäller påståendet om effektivare val av arbetsmetoder framgår det inte på vilket sätt de kan vara effektivare än övriga anbudsgivare. Såvitt avser punkten 2 är det korrekt att Henrik Anderssons Byggnads AB har nära till arbetsplatsen. Det kostar dock långt mindre än 2 336 750 kr att etablera en arbetsplats. Förhållandena under punkten 3 är inte närmare utvecklade och det saknas förklaring till varför Henrik Anderssons Byggnads AB:s upplägg av tidplan är unikt. Slutligen kan konstateras att alla anbudsgivare har prissatt säkerhetsdörrar (option 3) på vitt skilda sätt. Även utan denna prisskillnad är Henrik Anderssons Byggnads AB:s pris väsentligen lägre än övriga anbudsgivares priser.

Inte heller tillsammans kan de ovan angivna punkterna förklara det låga priset. Sammantaget är förklaringen således inte tillräcklig och anbudet skulle rättligen ha förkastats.

Bedömningen att ett anbud förefaller onormalt lågt kan den upphandlande myndigheten inte ändra i efterhand och under inga omständigheter påstå att frågan ställdes enbart för att ”prisvariationer kan förorsaka frågor”. Höganäshem har genom att efterfråga en förklaring till det låga priset – gjort den riktiga bedömningen – att priset från Henrik Anderssons Byggnads AB är onormalt lågt. Den förklaring till de onormalt låga priserna som lämnats av Henrik Anderssons Byggnads AB är inte tillfredsställande - i den mening som avses i LOU. Anbudet från Henrik Anderssons Byggnads AB ska därför rättligen förkastas.

Höganäshem anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande.

Det finns en variation mellan anbudsgivarna, ca 30 procent mellan vinnande anbud nr 1 och nr 2 och drygt 12 procent mellan nr 2 och nr 3. Skillnaderna

förefaller rimliga då arbetsmetoder, inköp, planering m.m. samt arbetsbeläggning och sysselsättning varierar hos de olika anbudsgivarna.

Då prisorsaker kan förorsaka frågor baserat på LOU 16 kap. 7 § LOU kontaktades Henrik Anderssons Byggnads AB som gav ett par exempel som påverkar priset förutom arbetsbeläggning och sysselsättning. Allt sammantaget anser Höganäshem inte att anbudet är onormalt lågt. Henrik Anderssons Byggnads AB är dessutom ett väletablerat företag sedan många år tillbaka, vilket ger trovärdighet i deras kompetens och kunskap att avge anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

En upphandlande myndighet ska enligt 4 kap. 1 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Av 20 kap. 4 och 6 §§ framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen, och på talan av leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I 16 kap. 7 § LOU anges att om ett anbud förefaller vara onormalt lågt, ska den upphandlande myndigheten begära att leverantören förklarar det låga priset eller kostnaden. En sådan begäran om förklaring kan gälla

1. om leverantören kan utnyttja särskilt kostnadseffektiva metoder för att fullgöra kontraktet,
2. om leverantören kan utnyttja tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden för att fullgöra kontraktet,
3. egenarten hos de varor, tjänster eller byggtreprenader som föreslås av leverantören,

4. hur leverantören avser att fullgöra kontraktet med avseende på tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter,
  5. om leverantören kan få statligt stöd, eller
  6. skyldigheterna som avses i 17 kap. 6 eller 7 §.
- Myndigheten ska förkasta anbudet om leverantören inte på ett tillfredsställande sätt har förklarat det låga priset eller kostnaden.

En upphandlande myndighet ska också förkasta en leverantörs anbud om den finner att det onormalt låga priset beror på att anbudet inte stämmer överens med tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Inledningsvis konstaterar rätten att det är den upphandlande myndighetens uppgift att utifrån omständigheterna i det enskilda fallet bedöma om ett anbud förefaller vara onormalt lågt och, om så är fallet, tillämpa förfarandet i 16 kap. 7 § LOU (jfr prop. 2015/16:195 s. 1114). Bedömningen av om ett anbud har ett misstänkt lågt anbudspris ska avgöras i förhållande till föremålet för upphandlingen. Vid denna bedömning kan bland annat uppgifter från bransch- eller fackförbund tjäna som vägledning eller prisbilden i jämförbara upphandlingar.

Höganäshem har i förevarande fall begärt en förklaring avseende Henrik Anderssons Byggnads AB:s pris. I anledning av denna begäran har Henrik Anderssons Byggnads AB angett ett flertal omständigheter som förklaring till det angivna priset.

Enligt förvaltningsrättens bedömning har det inte framkommit annat än att dessa förklaringar är godtagbara. Höganäshem får således anses ha agerat korrekt när man valt att inte förkasta Henrik Anderssons Byggnads AB:s anbud.

Vid nu angivna förhållanden och då Helsingborgs Fasad & Kakel inte heller i övrigt anfört något som utgör grund för ingripande mot upphandlingen ska ansökan om överprövning avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR till Kammarrätten i Göteborg, se bilaga (FR-05)

Anders Mattsson

Ulrika Skogler har föredragit målet.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.

